

ingediend op **1512** (2022-2023) – Nr. 1
13 december 2022 (2022-2023)

Voorstel van decreet

van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht,
Annabel Tavernier, Hilâl Yalçın en Arnout Coel

tot het nemen, naar aanleiding van de Oekraïne-crisis,
van dringende maatregelen in het onderwijs
voor kleuters, leerlingen en cursisten
die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG
van de Raad van 20 juli 2001
betreffende minimumnormen
voor het verlenen van tijdelijke bescherming
in geval van massale toestroom van ontheemden
en maatregelen ter bevordering van een evenwicht
tussen de inspanning van de lidstaten
voor de opvang en het dragen van de consequenties
van de opvang van deze personen (IV)

TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

Het grote aantal vluchtelingen door de crisis in Oekraïne plaatst ook het Vlaamse onderwijs voor grote uitdagingen, die nog groter zijn dan tijdens de vluchtelingencrisis in 2015. De verschillen situeren zich zowel aan de vraagzijde (toestroom van vluchtelingen) als aan de aanbodzijde (capaciteitstekort en lerarentekort). De vluchtelingen nu verschillen ook qua profiel, met een groter aandeel vrouwen en kinderen.

Het is op dit ogenblik nog steeds niet duidelijk hoeveel vluchtelingen uit Oekraïne naar Vlaanderen zullen komen, noch hoelang ze hier zullen verblijven. In heel Europa is de politieke bereidheid om die vluchtelingen te huisvesten groot. De vluchtelingen uit Oekraïne vallen onder het uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan.¹ Die vluchtelingen doorlopen niet de normale asielprocedure, maar krijgen meteen een volwaardig, tijdelijk verblijfsstatuut, waardoor ze ook dadelijk recht hebben op wonen, werk, onderwijs, inburgering enzovoort. Oekraïners zijn bovendien niet visumplichtig voor de eerste drie maanden van hun verblijf en kunnen zich ook vrij verplaatsen.

De Europese richtlijn bepaalt dat de lidstaten de begunstigden van tijdelijke bescherming jonger dan 18 jaar toegang bieden tot onderwijs "onder dezelfde omstandigheden als onderdanen van de lidstaat van opvang".

Naast de Europese richtlijn geldt de leerplicht nog steeds vanaf de zestigste dag na de inschrijving in vreemdelingenregister of bevolkingsregister. Artikel 28 van het verdrag inzake de rechten van het kind bepaalt het recht op onderwijs van elk kind.

Daarnaast bepaalt de Europese richtlijn dat de personen die tijdelijke bescherming genieten, kunnen deelnemen aan activiteiten zoals het volwassenenonderwijs.

Het is van essentieel belang dat het onderwijsveld de nodige ondersteuning krijgt om die tweede grote uitdaging op korte termijn (na de coronacrisis) zo goed mogelijk het hoofd te kunnen bieden.

Het legaliteitsbeginsel in het onderwijs houdt in dat er voor alle essentiële regelingen een decreet moet worden uitgevaardigd, conform artikel 24, §5, van de Grondwet. Daardoor onderscheidt het onderwijs zich van de meeste andere beleidsdomeinen en zijn zelfs veeleer beperkte regelgevende aanpassingen alleen bij decreet mogelijk.

Het Vlaams Parlement heeft op 20 april 2022, op 1 juni 2022 en op 13 juli 2022 al drie Oekraïnenooddecreten aangenomen met maatregelen die onderwijsinstellingen moeten ondersteunen (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1240, 1310 en 1363).

B. Inhoud

Hieronder volgt een samenvattend overzicht van de voorgestelde maatregelen. Een meer gedetailleerde uitwerking is opgenomen in de toelichting bij de artikelen, vermeld in punt II.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32022D0382>

Subsidiëring van collectief huisonderwijs in de nooddorpen (basisonderwijs en secundair onderwijs)

Artikel 2 tot en met 13 bepalen dat lokale besturen die een nooddorp inrichten een vorm van huisonderwijs kunnen ondersteunen en faciliteren voor kleuters, minderjarige vreemdelingen die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats en leerplichtige leerlingen die tijdelijke bescherming genieten of genoten hebben op basis van een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG. De maatregel geldt tot het einde van het schooljaar waarin een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan (dat maximaal tweemaal verlengd kan worden) van toepassing is.

De grote instroom van vluchtelingen uit Oekraïne blijft zorgen voor een zeer grote druk op het Vlaamse onderwijs. Die kinderen hebben in Vlaanderen maar tijdelijke verblijfsrechten op basis van het uitvoeringsbesluit. Veel van de Oekraïense kinderen zullen, net als hun ouders, zo snel mogelijk willen terugkeren naar Oekraïne en hebben er dus niet altijd baat bij om onmiddellijk te starten in het Vlaamse erkende onderwijs. De lokale besturen die een nooddorp inrichten, vangen veel van die kinderen op en kunnen hun op een gestructureerde manier ondersteuning bieden.

Voor sommige kinderen uit Oekraïne is het dus van belang dat ze tijdelijk nog een aantal maanden langer ondersteuning krijgen bij het collectieve huisonderwijs in het Oekraïens, georganiseerd in de nooddorpen. Die kinderen worden voorbereid op twee scenario's: enerzijds wordt de mogelijkheid behouden dat ze bij een snel einde van de oorlog kunnen terugkeren naar Oekraïne en daar dan kunnen doorstromen in het Oekraïense onderwijs, maar anderzijds moet sterker dan voorheen worden ingezet op een geleidelijke integratie in het Vlaamse onderwijs. Die integratie wordt gegarandeerd door een bijkomende subsidievoorwaarde in te schrijven, die stelt dat een initiatief ook lessen Nederlands moet bevatten en de toeleiding naar het erkende onderwijssysteem moet bevorderen (waarbij de leerling wellicht instroomt via een aanbod voor anderstalige nieuwkomers).

Het ondersteunen en faciliteren van die vorm van huisonderwijs wordt in handen gelegd van de lokale besturen die de nooddorpen inrichten, omdat ze het best geplaatst zijn om een dergelijke ondersteuning aan de Oekraïense kinderen te bieden. Bij het organiseren van de nooddorpen kunnen er aparte lokalen ter beschikking worden gesteld. Voor de ondersteuning van die groep leerlingen kan het lokaal bestuur samenwerken met verschillende partners. Er kan ook gebruikgemaakt worden van verschillende digitale leerplatformen die les in het Oekraïens aanbieden. Het beperken van de subsidie tot de lokale besturen die een nooddorp inrichten, is ingegeven door de vaststelling dat die nooddorpen (en dus die lokale besturen) verhoudingsgewijs meer gezinnen en kinderen herbergen. De ondersteuning wordt gratis verstrekt aan kinderen en jongeren die tijdelijke bescherming genieten.

Alleen kleuters en leerlingen die niet tegelijk ingeschreven zijn in het erkende onderwijs, komen in aanmerking voor de berekening van de subsidie aan het lokaal bestuur. Het lokaal bestuur zal een collectieve verklaring van huisonderwijs moeten indienen bij de cel huisonderwijs van het Agentschap voor Onderwijsdiensten, waarna het agentschap informatie deelt over welke kinderen en jongeren al dan niet tegelijk ingeschreven zijn in het erkende onderwijs. Op die manier weet het lokaal bestuur voor welke kinderen en jongeren het een subsidie kan ontvangen. Via een verklaring op erewoord die deel uitmaakt van de registratie, verklaart het lokaal bestuur dat het alleen de rechtmatige kleuters en leerlingen opneemt in de telling van het aantal aanwezige kleuters en leerlingen per halve lesdag.

Het collectieve huisonderwijs loopt tot het einde van het schooljaar waarin een uitvoeringsbesluit op basis van richtlijn 2001/55/EG van toepassing was. Als een uitvoeringsbesluit bijvoorbeeld op 31 maart van een bepaald schooljaar eindigt, dan hebben die kinderen en jongeren van 1 september tot en met 31 maart onder dat uitvoeringsbesluit geressorteed. Maar omdat het collectieve huisonderwijs tot 30 juni loopt, betekent dit dat ze van 1 april tot en met 30 juni van dat schooljaar niet meer onder het uitvoeringsbesluit vallen. Er kan met andere woorden nog moeilijk worden gesproken over kleuters of leerplichtige leerlingen die onder een uitvoeringsbesluit ressorteren in de periode die loopt van 1 april tot en met 30 juni van dat schooljaar. Het uitvoeringsbesluit is dan immers niet meer van toepassing. Daarom is er in dit voorstel van decreet sprake van "geressorteed hebben". Die toevoeging is nodig om te verzekeren dat een opgestart initiatief nog enigszins stabiel blijft tot het einde van een schooljaar.

Daarnaast worden ook minderjarige vreemdelingen die ressorteren of die geressorteed hebben onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG en die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats, uitdrukkelijk opgenomen. Die leerlingen zijn immers tot de zestigste dag na hun inschrijving niet leerplichtig (artikel 1, §7, van de wet betreffende de leerplicht), maar moeten wel al collectief huisonderwijs met ondersteuning van de gemeente kunnen volgen.

Afwijking van de definitie van anderstalige nieuwkomers (voor verblijfsduur in België)

Oekraïense leerlingen (of andere leerlingen die ressorteren onder een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan) die nog niet ingeschreven zijn in het Vlaamse onderwijs omdat ze bijvoorbeeld (al dan niet collectief) huisonderwijs gevolgd hebben en die langer dan een jaar in België verblijven, zullen bij hun instroom in het onderwijs niet meer voldoen aan de definitie van anderstalige nieuwkomers, hoewel ze wel aan de andere voorwaarden voldoen, zoals de leeftijdsvoorwaarde, kennis van het Nederlands en het aantal maanden dat ze ingeschreven moeten zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal. Dat betekent dat ze zonder ingreep geen aanvullende lestijden voor anderstalige nieuwkomers zullen genereren.

Wijzigingen van het Oekraïenedecreet Onderwijs II, wat de deadline voor het indienen van de leerlingenaantallen voor het zomeraanbod betreft

Met het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïencrisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (II) werd een decretale grondslag gelegd voor het organiseren van een zomeraanbod in de zomervakantie van 2022 voor kinderen en jongeren die in het kader van de Oekraïencrisis tijdelijk in België verblijven. Het decreet beschrijft de aanvraag- en beoordelingsprocedure en bepaalt dat het subsidiedossier pas na afloop van het zomeraanbod moet worden ingediend. Met het voorliggende voorstel van decreet wordt de deadline voor het indienen van de aanvraag verschoven van 31 augustus 2022 naar 30 september 2022.

Tijdelijke beperking van de afwijking van de leeftijdsvoorwaarde in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)

Het onthaalonderwijs heeft momenteel te maken met een verhoogd leerlingenaantal, waardoor in verschillende regio's de capaciteit van het onthaalonderwijs onder druk staat. De maatregel heeft tot doel de instroom in de onthaalklassen van het secundair onderwijs te reduceren, zodat er in regio's met een capaciteitsprobleem in het onthaalonderwijs meer ruimte ontstaat voor anderstalige nieuwkomers tussen de leeftijd van 12 en 18 jaar die op de wachtlijst voor het onthaaljaar staan. Daarnaast wil de maatregel proactief inspelen op mogelijke capaciteitsproblemen in regio's waar momenteel geen jongeren op de wachtlijst voor het onthaaljaar staan.

De toelatingsklassenraad kan voor individuele leerlingen in uitzonderlijke en bijzondere omstandigheden afwijken van de voorwaarden voor de leeftijd, verblijfsduur en schoolloopbaan in het Nederlandstalige onderwijs. Zo kan een toelatingsklassenraad inspelen op de specifieke behoeften van een individuele leerling. Leerlingen met een afwijking van de leeftijdsvoorwaarde in de onthaalklas zijn ofwel leerlingen die de leeftijd van 12 jaar nog niet bereikt hebben op 31 december van het schooljaar in kwestie, ofwel leerlingen die de leeftijd van 18 jaar wel al bereikt hebben op 31 december van het schooljaar in kwestie.

Deze tijdelijke maatregel bepaalt dat toelatingsklassenraden niet langer kunnen afwijken van de leeftijdsvoorwaarde, behalve voor leerlingen die uiterlijk op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar 11 jaar zijn geworden en na de krokusvakantie starten. Voor die leerlingen kan de klassenraad nog steeds een afwijking toestaan van de leeftijdsvoorwaarde. Het kan immers in het belang zijn van die leerlingen om – gelet op het late instroommoment – hun onderwijsloopbaan toch al aan te vatten in het onthaaljaar in het secundair onderwijs.

De instroom in de onthaalklassen wordt gereduceerd zonder dat er nadelige consequenties zijn voor de schoolloopbaan van leerlingen in het onthaalonderwijs. Min 12-jarigen die geen afwijking krijgen van de leeftijdsvoorwaarde, kunnen terecht in het basisonderwijs. Leerlingen die al 18 jaar of ouder zijn, zijn niet langer leerplichtig. Door de capaciteitsdruk krijgt het voorzien van plaatsen voor leerplichtige leerlingen prioriteit. Bovendien kunnen meerderjarige leerlingen terecht in het volwassenenonderwijs (de centra voor basiseducatie of de centra voor volwassenenonderwijs) of in de hogere jaren van het secundair onderwijs.

Het gaat om een tijdelijke maatregel die van toepassing is op alle leerlingen die zich willen inschrijven in de onthaalklas en die geldig is tot aan het einde van het schooljaar waarin richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, afloopt.

C. Inwerkingtreding

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2023, met uitzondering van artikel 19, dat uitwerking heeft met ingang van 31 augustus 2022. Meer uitleg daarover is te vinden in de toelichting bij artikel 19.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Subsidiëring van collectief huisonderwijs in de nooddorpen

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat een subsidie kan worden toegekend aan lokale besturen die een nooddorp inrichten en die ondersteuning bieden aan kleuters, minderjarige vreemdelingen die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats, en leerplichtige leerlingen voor het volgen van huisonderwijs in die nooddorpen. Het gaat om kleuters en leerplichtige leerlingen die tijdelijk beschermd zijn op basis van een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG.

Alleen lokale besturen die ook een subsidie ontvangen voor de opbouw van een nooddorp voor de opvang van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, komen voor die subsidie in aanmerking. De subsidie is momenteel alleen mogelijk voor de steden Antwerpen, Mechelen en Gent. De Vlaamse Regering kan het toepassingsgebied uitbreiden met andere lokale besturen die ook een nooddorp inrichten.

Dit artikel bepaalt ook welke uitgaven met de subsidie kunnen worden gefinancierd en op welke manier de lokale besturen personeel kunnen inzetten. Daarnaast bepaalt het dat lokale besturen kunnen samenwerken met andere onderwijsinstellingen of organisaties voor de uitvoering van de opdracht. Dit artikel bepaalt ook dat het huisonderwijs bijzondere aandacht besteedt aan de bevordering van de taalvaardigheid Nederlands en dat het lokaal bestuur toeleiding naar het erkende onderwijssysteem bevordert (waarbij de leerling wellicht instroomt via een aanbod voor anderstalige nieuwkomers).

Het is met deze regelgeving niet de bedoeling om te raken aan bestaande regelgeving die van toepassing is op de onderwijsinstellingen en/of de lokale besturen. Voor de inzet van personeel hebben de lokale besturen een ruime mate van autonomie, uiteraard binnen de grenzen van het arbeidsrecht, de vrijwilligersregelgeving en de rechtspositieregeling die van toepassing is op sommige personeelsleden van het onderwijs.

Artikel 3

Dit artikel legt het forfaitaire subsidiebedrag vast dat per halve lesdag wordt toegekend.

Artikel 4

Dit artikel legt vast dat het lokaal bestuur de subsidie ontvangt na de nodige registratie. Er wordt geen kostenrapportering ter verantwoording van de subsidie gevraagd.

Artikel 5

Dit artikel legt vast dat het lokaal bestuur een registratiesysteem moet opzetten dat toelaat om te rapporteren over het aantal deelnemende kleuters en leerlingen. De registratie moet uiterlijk op 31 augustus die volgt op het schooljaar, afgerond zijn.

Alleen kleuters en leerlingen die niet gelijktijdig ingeschreven zijn in het erkende onderwijs, komen voor een subsidie in aanmerking.

Via een verklaring op erewoord die deel uitmaakt van de registratie, verklaart het lokaal bestuur dat het alleen de rechtmatige kleuters en leerlingen opneemt in de telling van het aantal aanwezige kleuters en leerlingen per halve lesdag. Het lokaal bestuur moet ook een melding doen uiterlijk twee weken na de aanvang van de ondersteuning.

Artikel 6

Dit artikel regelt de datum waarop de subsidiebedragen uiterlijk worden uitbetaald, namelijk 30 november die volgt op het schooljaar.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat de middelen zullen worden aangerekend op begrotingsartikel FB0-1FGD2GE-WT van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid.

Artikel 8 tot en met 13

Deze artikelen behoeven geen verdere uitleg.

Hoofdstuk 3. Afwijkingen en aanvulling van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 14

Oekraïense leerlingen (of andere leerlingen die ressorteren onder een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan) die nog niet ingeschreven zijn in het Vlaamse onderwijs omdat ze bijvoorbeeld (al dan niet collectief) huisonderwijs gevolgd hebben en die langer dan een jaar in België verblijven, zullen bij hun instroom in het onderwijs niet meer voldoen aan de definitie van anderstalige nieuwkomers, hoewel ze wel aan de andere voorwaarden voldoen, zoals de leeftijdsvoorwaarde, kennis van het Nederlands en het aantal maanden dat ze ingeschreven moeten zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal. Dit artikel zorgt ervoor dat die leerlingen toch aanvullende lestijden voor anderstalige nieuwkomers zullen genereren als ze onder de desbetreffende Europese richtlijn vallen. Het feit dat ze onder de Europese richtlijn vallen, geeft immers aan dat ze nieuwkomer zijn. De andere voorwaarden, waaronder de voorwaarde dat ze maximaal negen maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal, blijven behouden.

Dit decreet stelt die aanpassing alleen vast voor het basisonderwijs. In het secundair onderwijs bepaalt de regelgeving al een mogelijkheid om via de toelatingsklassenraad af te wijken van de voorwaarde met betrekking tot de verblijfsduur.

Artikel 15 en 16

Deze artikelen bepalen dat lokale besturen die een nooddorp inrichten, collectief huisonderwijs kunnen ondersteunen aan kinderen en jongeren die ressorteren of geressorteed hebben onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG. Lokale besturen kunnen ook huisonderwijs faciliteren en ondersteunen aan nog niet leerplichtige leerlingen (kleuters en minderjarige vreemdelingen die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats). Verder moeten lokale besturen de verklaring

van huisonderwijs met bijhorende informatie indienen voor de kinderen van wie ze het huisonderwijs ondersteunen. Het gaat om een vereenvoudigde verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie waarbij alleen de persoonsgegevens van de leerlingen en de periode waarin het huisonderwijs plaatsvindt, moeten worden meegegeven.

Hoofdstuk 4. Afwijking en aanvulling van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 17 en 18

Deze artikelen bepalen dat lokale besturen die een nooddorp inrichten, collectief huisonderwijs kunnen ondersteunen aan kinderen en jongeren die ressorteren of geressorteed hebben onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG. Lokale besturen kunnen ook huisonderwijs faciliteren en ondersteunen aan nog niet leerplichtige leerlingen (kleuters en minderjarige vreemdelingen die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats). Verder moeten lokale besturen de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie indienen voor de kinderen van wie ze het huisonderwijs ondersteunen. Het gaat om een vereenvoudigde verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie waarbij alleen de persoonsgegevens van de leerlingen en de periode waarin het huisonderwijs plaatsvindt, moeten worden meegegeven.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (II)

Artikel 19

Met het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (II) werd een decretale grondslag gelegd voor het organiseren van een zomeraanbod in de zomervakantie van 2022 voor kinderen en jongeren die in het kader van de Oekraïne-crisis tijdelijk in België verblijven. Het decreet beschrijft de aanvraag- en beoordelingsprocedure, en bepaalt dat het subsidiedossier pas na afloop van het zomeraanbod moet worden ingediend.

Overeenkomstig artikel 12 van het voormelde decreet moesten de organisatoren van een zomeraanbod op 31 augustus 2022 hun subsidiedossier indienen. Het Departement Onderwijs en Vorming en het Agentschap Binnenlands Bestuur hebben de subsidiedossiers vervolgens getoetst aan de volgende decretaal verankerde criteria (artikel 13):

- het dossier is tijdig ingediend;
- het dossier is opgesteld in het Nederlands;
- alle elementen in artikel 12 van het voormelde decreet zijn in het dossier opgenomen, namelijk:
  - 1° de identificatie- en financiële gegevens van de school die of het lokaal bestuur dat het zomeraanbod organiseert;
  - 2° de identificatiegegevens van de lokale besturen, scholen of andere instellingen en organisaties waarmee de organisator samenwerkt voor de organisatie van een zomeraanbod;
  - 3° de identificatie- en financiële gegevens van het lokaal bestuur dat een regierol opneemt voor de organisatie van een zomeraanbod, en de identificatie- en financiële gegevens van de scholen waarvoor het die regierol opneemt;
  - 4° het aantal keer dat een zomeraanbod wordt georganiseerd en de duur van elk zomeraanbod;
  - 5° het aantal leerlingen dat aan het zomeraanbod heeft deelgenomen.

Op 31 augustus 2022 waren negentien dossiers ingediend, die alle aan de voormelde criteria beantwoordden. In de week na 31 augustus werden nog drie bijkomende dossiers ingediend. Ook die dossiers bevatten alle elementen die artikel 12 van het voormelde decreet stipuleert. Ze beantwoordden met andere woorden aan alle decretale criteria, met uitzondering van de tijdige indiening.

De indieners gaven aan te zijn uitgegaan van de veronderstelling dat de deadline voor het indienen van de effectieve leerlingenaantallen 30 september was, naar analogie van de reguliere zomerscholen. Gelet op de inspanningen die de organisatoren hebben geleverd en de verwarring over de deadline voor het indienen van de leerlingenaantallen in het kader van de reguliere zomerscholen, wordt de deadline van 31 augustus 2022 verschoven naar 30 september 2022. Artikel 19 heeft om die reden uitwerking met ingang van 31 augustus 2022.

Hoofdstuk 6. Afwijking van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 inzake de organisatie van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs

Artikel 20

Dit artikel bepaalt een tijdelijke afwijking van artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 inzake de organisatie van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs. Als gevolg van die afwijking komt er een beperking op de afwijkingsmogelijkheid op de toelatingsvoorwaarde met betrekking tot leeftijd. Afwijkingen op basis van leeftijd zijn alleen nog mogelijk voor 11-jarigen die instromen na de krokusvakantie.

Deze maatregel gaat in op 1 januari 2023 en blijft van kracht tot het einde van het schooljaar waarin de Europese richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 van toepassing blijft.

Hoofdstuk 7. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Artikel 21

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2023.

Artikel 19 heeft uitwerking met ingang van 31 augustus 2022. De motivering van die terugwerking is opgenomen in de toelichting bij artikel 19.

Koen DANIELS
Loes VANDROMME
Jean-Jacques DE GUCHT
Annabel TAVERNIER
Hilâl YALCIN
Arnout COEL

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Subsidiëring van collectief huisonderwijs in de nooddorpen

Art. 2. De gemeenten Antwerpen, Gent en Mechelen, en andere door de Vlaamse Regering aan te wijzen gemeenten die een nooddorp inrichten, komen in aanmerking voor een subsidie voor het faciliteren en ondersteunen van huisonderwijs als vermeld in artikel 15 en 17 dat gevolgd wordt door kleuters, minderjarige vreemdelingen als vermeld in artikel 1, §7, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht die nog geen zestig dagen zijn ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats en leerplichtige leerlingen die ressorteren of geressorteerd hebben onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001.

De subsidieerbare periode vangt aan op 1 januari 2023 en loopt tot het einde van het schooljaar waarin een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van de richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, van toepassing is. De Vlaamse Regering kan een vroegere einddatum van de subsidie bepalen.

De ondersteuning van huisonderwijs door het lokaal bestuur is gratis voor de kleuters en leerplichtige leerlingen, vermeld in het eerste lid.

Het huisonderwijs besteedt bijzondere aandacht aan de bevordering van de taalvaardigheid Nederlands en aan de bevordering van de integratie in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

De subsidie wordt aangewend voor de werkings- en personeelskosten, voor het faciliteren en ondersteunen van het huisonderwijs, en voor de uitrusting van de lokalen.

De personeelsleden worden ingezet conform de wettelijke of decretale bepalingen die van toepassing zijn op de arbeidsverhouding tussen de lokale besturen en de personeelsleden in kwestie.

Voor het faciliteren en ondersteunen van huisonderwijs kunnen lokale besturen samenwerken met onderwijsinstellingen en andere organisaties die zinvolle ondersteuning kunnen bieden.

Art. 3. Het lokaal bestuur ontvangt per deelnemende kleuter of leerplichtige leerling voor wie het huisonderwijs faciliteert en ondersteunt, een forfaitair subsidiebedrag van 22,5 euro per halve lesdag voor de kosten, vermeld in artikel 2, vijfde lid. Er wordt geen subsidie toegekend voor prestaties tijdens de maanden juli en augustus.

Art. 4. Als het lokaal bestuur de digitale registratie, vermeld in artikel 5, doet, ontvangt het de forfaitaire subsidie, vermeld in artikel 3, uiterlijk op de datum, vermeld in artikel 6.

Voor de forfaitaire subsidie, vermeld in het eerste lid, wordt geen kostenrapportering gevraagd.

Art. 5. Om de subsidie te ontvangen zet het lokaal bestuur een registratiesysteem op dat toelaat om te rapporteren over het aantal deelnemende kleuters en leerlingen per halve lesdag, uitgesplitst per onderwijsniveau. Het lokaal bestuur meldt de start van de ondersteuning aan het Departement Onderwijs en Vorming binnen twee weken na de aanvang van de ondersteuning en bezorgt de registratie van het aantal deelnemende kleuters en leerlingen per halve lesdag tijdens het afgelopen schooljaar uiterlijk op 31 augustus van het lopende schooljaar, en bij bepaling van een vroegere einddatum als vermeld in artikel 2 uiterlijk twee maanden na die einddatum. Daarbij verklaart het lokaal bestuur via een verklaring op erewoord dat alleen kleuters en leerlingen die niet tegelijk ingeschreven zijn in het erkende onderwijs, in aanmerking worden genomen.

Art. 6. Het Departement Onderwijs en Vorming betaalt de vastgestelde subsidiebedragen uiterlijk op 30 november van het volgende schooljaar aan de lokale besturen. Als de Vlaamse Regering een vroegere einddatum als vermeld in artikel 2, tweede lid, vaststelt, worden de subsidiebedragen uiterlijk vijf maanden na die einddatum uitbetaald.

Art. 7. De subsidie, vermeld in artikel 3, wordt aangerekend op het begrotingsartikel FB0-1FGD2GE-WT van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid.

Art. 8. Reservevorming ten laste van de subsidie, vermeld in artikel 3, wordt niet aanvaard.

Art. 9. Elk lokaal bestuur dat een subsidie ontvangt in het kader van het ondersteunen en faciliteren van huisonderwijs als vermeld in artikel 2, is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het georganiseerde onderwijsaanbod.

Art. 10. Met behoud van de toepassing van de bepalingen over de administratieve en begrotingscontrole aanvaardt de ontvanger van de subsidie de controle op de uitvoering van de opdracht, vermeld in artikel 2, door de ambtenaren van de Vlaamse overheid of door de ambtenaren van het Rekenhof.

Art. 11. Activiteiten waarvoor subsidies worden ontvangen met toepassing van andere regelingen van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of andere overheden, komen niet in aanmerking voor de toekenning van de subsidie op grond van dit decreet als dat ertoe leidt dat dezelfde uitgaven voor die activiteit dubbel worden gesubsidieerd.

Art. 12. De ontvanger van de subsidie zal het bedrag of een gedeelte van de verleende subsidie onmiddellijk terugbetalen als de subsidieverstrekker vaststelt dat de toekenningvoorwaarden onvolledig, onzorgvuldig, niet of niet tijdig werden vervuld, of als de subsidie werd aangewend voor andere doeleinden dan die waarvoor ze werd verleend.

Art. 13. De subsidieverstrekker kan in geen geval aansprakelijk worden gesteld voor welke schade ook aan goederen en personen die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit de uitvoering van de opdracht, vermeld in artikel 2.

Hoofdstuk 3. Afwijkingen en aanvulling van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 14. In afwijking van artikel 3, 4^oquater, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 hoeven leerlingen die ressorteren onder een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan of die het schooljaar

dat aan de instap in de school voorafgaat onder een dergelijk uitvoeringsbesluit geressorteed hebben, niet te voldoen aan de voorwaarde, vermeld in artikel 3, 4^oquater, a), 1), van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, om als anderstalige nieuwkomer beschouwd te worden.

Art. 15. In aanvulling op artikel 3, 24°, van hetzelfde decreet wordt onder huisonderwijs ook verstaan, het onderwijs dat wordt gefaciliteerd en ondersteund door lokale besturen die op hun grondgebied een nooddorp als vermeld in artikel 2 hebben en dat ofwel wordt verstrekt aan een kind dat nog niet leerplichtig is, dat de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden bereikt heeft en dat onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft, ofwel wordt verstrekt aan een leerplichtige leerling die onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft, ofwel wordt verstrekt aan een minderjarige vreemdeling als vermeld in artikel 1, §7, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht die onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft en die nog geen zestig dagen is ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van zijn verblijfplaats. Het volgen van huisonderwijs impliceert meteen dat een gelijktijdige inschrijving in het erkende onderwijs niet mogelijk is.

Art. 16. In afwijking van artikel 26bis/1 van hetzelfde decreet geldt voor het huisonderwijs dat gefaciliteerd en ondersteund wordt door het lokaal bestuur, vermeld in artikel 2, dat:

- 1° de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over het huisonderwijs ook wordt ingediend voor nog niet leerplichtige kinderen;
- 2° het lokaal bestuur de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over het huisonderwijs indient voor elk kind waarvoor het lokaal bestuur subsidies als vermeld in artikel 2 ontvangt om het huisonderwijs te ondersteunen en te faciliteren;
- 3° de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie alleen de bijhorende informatie over het huisonderwijs, vermeld in artikel 26bis/1, §1, tweede lid, 1°, van hetzelfde decreet bevat, met uitzondering van de persoonsgegevens van de ouders, alsook de bijhorende informatie, vermeld in artikel 26bis/1, §1, tweede lid, 4°, van hetzelfde decreet.

Hoofdstuk 4. Afwijking en aanvulling van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 17. In aanvulling op artikel 3, 15°/1, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 wordt onder huisonderwijs ook verstaan, het onderwijs dat wordt gefaciliteerd en ondersteund door lokale besturen die op hun grondgebied een nooddorp als vermeld in artikel 2 hebben en dat ofwel wordt verstrekt aan een kind dat nog niet leerplichtig is, dat de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden bereikt heeft en dat onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft, ofwel wordt verstrekt aan een leerplichtige leerling die onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft, ofwel wordt verstrekt aan een minderjarige vreemdeling als vermeld in artikel 1, §7, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, die onder een uitvoeringsbesluit van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 ressorteert of geressorteed heeft en die nog geen zestig dagen is ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of bevolkingsregister van de gemeente van zijn verblijfplaats. Het volgen van huisonderwijs impliceert meteen dat een gelijktijdige inschrijving in het erkende onderwijs niet mogelijk is.

Art. 18. In afwijking van artikel 110/29, §1, van dezelfde codex geldt voor het huisonderwijs, vermeld in artikel 2, dat gefaciliteerd en ondersteund wordt door het lokaal bestuur, dat:

- 1° de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over huisonderwijs ook wordt ingediend voor nog niet leerplichtige kinderen;
- 2° het lokaal bestuur de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over het huisonderwijs indient voor elk kind waarvoor een lokaal bestuur subsidies als vermeld in artikel 2 ontvangt om het huisonderwijs te ondersteunen en te faciliteren;
- 3° de verklaring van huisonderwijs alleen de bijhorende informatie over het huisonderwijs, vermeld in artikel 110/29, §1, eerste lid, 1°, van dezelfde codex bevat, met uitzondering van de persoonsgegevens van de ouders, alsook de bijhorende informatie, vermeld in artikel 110/29, §1, eerste lid, 4°, van dezelfde codex.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (II)

Art. 19. In artikel 12 van het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (II) wordt de datum "31 augustus 2022" vervangen door de datum "30 september 2022".

Hoofdstuk 6. Afwijking van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 inzake de organisatie van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs

Art. 20. In afwijking van artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 inzake de organisatie van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs kan tot het einde van het schooljaar waarin er een uitvoeringsbesluit van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, van toepassing is, voor individuele situaties en in uitzonderlijke omstandigheden van de voorwaarden, vermeld in artikel 3, 2°/1, a), 1), 2) en 5), van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, worden afgeweken als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° de klassenraad neemt een gunstige en gemotiveerde beslissing uiterlijk 25 lesdagen na de aanvang van de regelmatige lesbijwoning;
- 2° de klassenraad bestaat ten minste uit alle stemgerechtigde leden en een afgevaardigde van het centrum voor leerlingenbegeleiding waar de school waar de leerling zich inschrijft mee samenwerkt;

- 3° ingeval de klassenraad afwijkt van artikel 3, 2°/1, a), 1):
- a) de leerling in kwestie is uiterlijk op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar 11 jaar geworden;
  - b) de lesbijwoning start na de krokusvakantie;
- 4° de toegestane afwijking wordt gemeld aan de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 7. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Art. 21. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2023.

Artikel 19 heeft uitwerking met ingang van 31 augustus 2022.

Koen DANIELS
Loes VANDROMME
Jean-Jacques DE GUCHT
Annabel TAVERNIER
Hilâl YALCIN
Arnout COEL